

VASÁRNAI

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST, V. BÁTHORY-UTCA 24. SZÁM.

(„Falu” Magyar Gazda és Földműves Szövetség.)

Telefon: 11—55—62.

Postafaltárképzőintézi csekszáma száma: 25.153.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Előfizetési díjak a m. kir. földművelésügyi miniszter által időnként kiadott „Rádiós gazdasági előadások” című füzetekel együtt: egész évre 4, félévre 2, negyedévre 1 P.

Külföldre: egész évre 8, félévre 4, negyedévre 2 P.

Budapest, 1941.

XXII. évfolyam, 22. szám.

Junius hó 1.

A gazdaközönség zokszó nélkül ajánlotta fel a szükséges gabonát a történelmi határok felé menetelő honvédség számára

Laky Dezső közlést a miniszter elismeréssel emlékezett meg a gazdák áldozatkészségéről

A megnagyobbodott országnak ki kell vennie részét az önmegtartóztatásból

Laky Dezső dr. közlést a miniszter május 25-én részvételt és beszédet mondott a Magyar Élet Pártja Kunszentmártoni és tiszaiföldvári szervezetének választmányi ülésén. A minisztert Kunszentmártonban

Urban Gáspár báró, Jász-Nagykun-Szolnok vármegye főispánja és Mészáros Lajos dr., a körület országgyűlési képviselője fogadta a vármegye és a község több vezetőjével és a gazdák-társadalom képviselőivel.

Megfelelő belterjesztő műveléssel megokszorozhatjuk e földek termését.

Ebből nemcsak erre az országrészre fog hullani a bőség áldása, hanem az egész ország gazdagodását szolgáljuk vele, sőt mondhatni, egész Európa tekintete ideszegődik, figyelve, vajon Magyarország tudja-e teljesíteni kötelezettségét; lehet-e Európa élmezőnye.

A miniszter ezután hangsúlyozta, hogy az eddigi tanácsok alapján kialakultak a buza- és lisztállítás átmeneti zavarait megszüntető szervezeti tervet;

mindenki meg fogja kapni azt, ami azon az alapon jár, hogy az egyetemes magyar nemzeti közösség dolgoz, munkás tagja.

Ismertette ezután a termelői járvást és a termelés fokozása érdekében tett fontosabb intézkedéseket: így a cukorrépa-, gyapjú- és sertésárak emelésének várható eredményeit, majd bejelentette, hogy

a különféle mezőgazdasági termékek — gabona, értéktartomány, szilvesztérgazdaság, állatok, állati termékek — készült produktumok — árat úgy állapítja meg, hogy az egyik ár a másikkal összefüggjön.

Ez feleslegesen teszi majd — legálább is emberi számítás szerint — a roppant sok fáradságot, amely rendszerint megmutatkozik egyes cikkekre vonatkozó árrendezések során, amikor nemcsak a gazda, hanem az iparos és a kereskedő mindannyi azt kutatja, hogy a megállapított ár mellett hogyan tudná számvetéset úgy megjelölni, hogy egy másik cikknel jobban járjon.

A miniszter ezután részletekben foglalkozott a most bevezetett vásárlási könyv rendszerével, amivel megátaluljuk, hogy bárki tömegben tudjon felhalmozni olyan árukat, amelyekkel az ország lakosságának egészét kell ellátni.

A miniszter azzal fejezte be beszédét, hogy

Cselekvő pünkösd

Óségi magyar szokás, hogy a keresztényesség nagy ünnepeinek jelentőségét és értelmét nemzeti vonatkozásokkal is szoktuk párosítani. Annál küzdelmet átélt nemzetnél, mint a miénk, nincs is ezen csodálni való. Népként minden nagyobb megpróbáltatásában a „Magyarok jstenéhez” fordult. S az elmúlt két évtized meggyaláztatásaiban magyar karácsonyt várt a kis Jézus eljövételében, magyar feltámadást remélt a husvét csodáiban s minden tavasz kivirulásakor magyar pünkösdöt áháltott.

A kis Jézus nem is hagyott el hennakot, s a magyar feltámadás is bekövetkezett. Rajtuk mulik azonban, hogy a magyar pünkösd, a cselekvő pünkösd is megvalósuljon.

Mert a kerácsony a keresztény hit gyökere, amelyből erősedésnek indul; a husvét a törzse, amely a feltámadás hitében s a lélek halhatatlanságának tudatában az egész szárdán tartja. S a pünkösd ennek az örökéletű fának a koronája, amely virágzik és gyümölcsöt hoz. A kerácsonyt és husvéttól hiszünk, a pünkösdöt azonban cselekednünk kell. Ez a magasztos ünnepe azt jelképezi, hogy mint kereszténynek harcosnak kell lennünk s mint kereszténynek magyarok nem lehetünk sem közömbösek, sem megalkuvók. Kerácsonyok az Atya egyzülűt. Pfiát adta nekünk, husvétok a Fiu feláldozta értünk, Onmagát, pünkösdkor nekünk kell behoznyatunk a Szentlélek előtt, hogy cselekedni tudjunk. Áldozatot hozni. Minden áldozatot, ha kell, Istentünk és hazánkért.

Ez a magyar pünkösd. A bator színvallás és elszánt kiállás. Az Istent bízó magyar jövő ezt követeli tőlünk. MÉZES JÁNOS.

a most folyó küzdelemben csak azok a népek tudják a vészgát kitüntetésével kiállni, amelyek az önmegtartóztatásból, a lemondásból is egyes osztályokat tudnak elérni.

A megnagyobbodott magyar nemzetnek, mint Németország és Olaszország szövetségeseinek, kötelessége követni részét a közléstás terén is a legmesszebbre szervező munkából.

Mindenkitől áldozatot vár a közösség...

Laky Dezső miniszter beszédében a közléstás egyes kérdéseit tette szöve. Hangsúlyozta, hogy rendkívüli időben mindenkinek rendkívüli módon kell áldoznia a magyar nemzeti közösség érdekében.

A nálunk felmerülő problémák nem speciális magyar kérdések, azok mindenütt fennálló nehézségek, ahová ennek a történelemben pártját rítkító hatalmas háborúnak hullámai eljutnak. Spanyolországban a kormány nemrégiben arra kényszerült, hogy az egyes emberek jövedelmi csoportjai szerint állapítja

meg azt, hogy kinek-kinek mennyi kenyert vagy lisztet szabad fogyasztania naponta. A nagyjövédelműeknek 80 gramm liszt vagy kenyér jut naponta és senkinek sem jut több 190 gramm. Magyarországon, hála az istennek, magyar földnek és az azt megművelő szorgos cekeknek, terem annyi, hogy nemcsak a vegetáló élet lehetőségét biztosító hatékony művelésnek, hanem az, aki dolgozni akar — s ma erre mindenkinek megvan a módja — kereszt annyit, hogy a már kialakított életmiser-szerkesztési rend alapján kaphat korlátozásokkal.

Nem hiszem, hogy lenne az országban bárki, aki nem a legnagyobb készséggel mondána le egy-egy falat kenyérről, azért, hogy így a husvététkévi rabaság után felszabadult magyar véreink ellátásáról gondoskodhassék.

Miért kellett korlátozni a lisztforgasztást

— Valamennyien tudjuk, — folytatta beszédét a miniszter — hogy az elemzési ellátásban mutatkozó nehézségek oka az, hogy a múlt esztendőben a Gondviselés igen szűkmaróan mért az országunk, a nyári és őszi növénytermesztés miatt egyfajta munkásoknak hiányoztak, másfelől többség fogyaszttunk. Ez visszatért a jórésben ellátatlan, de nagy magyar álmokat beteljesítő Erdélyt több mint kétfélszáz lakossal. Ezt a lakos-

ságot nekünk kellett élelmezni, amit nem lehetünk másképpen, mint a gabona- és lisztforgalom terén bevezetett korlátozásokkal.

Laky Dezső dr. miniszter ezután a husvét és az idei ártis súlyos pusztítását említette. Ha török, ha szakad, el kell követnünk mindent, hogy az alföldi tájki termelőképeségnek nagy tartalékait felszínre hozzuk.

A miniszter a gazdák példamutató áldozatkészségéről

— A magyar gazdaközönség a közelmúltban újabb példáját adta a szolidaritásnak. Amikor áprilisban és májusban szükségbe mutatkozott annak, hogy a történelmi határok felé menetelő honvédsapok számára elő kell teremteni a szükséges búzát és lisztet, ez minden panasz és zokszó nélkül ajánlotta fel, amiért — miután most van alkal-

A szövetségi intézmények megtekintése után hazautaztak a bolgár szövetségi vezetők

A bolgár szövetségi élet vezetői, magyarországi látogatásuk második felében folytatják az ország különböző vidékein lévő szövetségi intézmények megtekintését; így Teglóban a hitelszövetkezetet és a földelőirőszövetkezetet, Tordosban a szövetségi mintafaluat nézték meg, de megtekintették a magyar területen letelepedés emlékeit is Veszprémben, Székesfehérváron, Esztergomban és a Balaton vidékén.

A bolgár vendégek egyváltón a főmunkás Kormányzó Ur magas kitüntetésben részesítette, amelyeket Bánffy Dániel báró földművelésügyi miniszter nyújtott át egy kihallgatás keretében a kitüntetteknek.

Bratovo, a bolgár agrár és szövetségi bank igazgatója a magyar érdemrend Kéziradíját a csillaggyal felcseszte, és **Nikolov** bolgár szövetségi vezető a magyar érdemrend középkeresztjét, **Szivarov**, a bolgár általános szövetségi bank igazgatója pedig a magyar érdemrend tiszti keresztjét kapta. A kitüntettek nevében Szivarov mondott köszönetet és hangsúlyozta, hogy a bolgár szövetségi férfiak őszinte lelkességgel kívánják együttműködni a haralló magyar nép szövetségi

mozgalomával.
Május 24-én este a bolgár szövetségi vezetők, kétéltés magyarországi tartózkodás után bucsuvacsorán vettek részt.
A vacsorán megjelent **Toséff** D. Dimiter budapesti bolgár követ, valamint **Arnthly-Jungert** Mihály szófiai magyar követ is. Az első felszólaló **Christo Genoff**, a bolgár szövetségi szövetségének elnöke volt. Köszönetét fejezte ki a rendkívül meleg és szívélyes vendéglátásért, majd elismerésével említett meg a magyar szövetségi intézmények hatalmas munkásságáról.

Mihaljoff, a bolgár agrárszövetkezeti bank vezetője, **Kuseff** bolgár földművelésügyi miniszter megbízásából, meghívta a magyar szövetségi vezetőköt, hogy a jövő évben látogassanak el Bulgáriába.

A felhívásokra magyar részről **Schandl** Károly válaszolt. Hangsúlyozta, hogy a bolgár-magyar szövetségi bizottság megalakulása és munkája nemcsak a közvetlenül érdekelt két nemzetre, hanem Keletrország és az egész Balkánra is jólékonny hasznát fog gyúkolni. A vendégek május 25-én reggel utaztak el — feleltetetlen emlékekkel — Budapestből.

vegből megtorpedöztek. Hűfőn este érkezett a szikratávirat a német hadtengerészet főparancsnokaságához: „A hajó kormányozhatatlan. Az utolsó gránátját kézdünk. Eljjen a Führer! A hajóhad főnöke.”

A Bismarck kévsell utóbb el-süllyedt.

A nagyhorderejű harctéri események párhuzamában rendkívül fontos diplomáciai események is történtek.

Churchill angol miniszterelnök az alsóházban beszámolt az atlanti csatáról és a Krétaírt háj harcokról. Elismerte a nagy felfedezéseket a Kréta körül harcolóban, de azonnal felhívta, hogy gyenge légvédelemmel kellett küzdenie a brit haderőnek.

Az angol miniszterelnök beszámolójánál sokkal fontosabb **Roosevelt** amerikai elnöknek a Fehér Háznál tartott beszéde, amelyben

bejelentette a szükségállapotot

az Egyesült Államok egész területére.

Bejelentette, hogy az USA áttér a fegyveres készütség állapotára. A hangszó az elnöknek ebben a beszédeben is a nyugati félteké veszélyeztetettség volt, és **Roosevelt** esztelenkedés fiamadok visszavéréséről beszélt. Az elnök az amerikai hajóerősségén gyorsított, sürgette, Szó szentel ezzel az indoklással:

„Nagy-Britannia jelenlegi hajóerősségével az angol hajóerősségi lehetőségek háromszorosa, az együttes angol-csák-amerikai hajóerősségi lehetőségek pedig kétszeresét teszik.”

A beszéd természetesen óriási visszhangot váltott ki világszerte. A japán külügyminiszter kijelentette, hogy **Japán azonnal fegyvert fog, ha Amerika lép a háborúba**. A japán sajtó pedig végező győzelemről s az ellenfél teljes leveréséről ír.

MEGALAKULT AZ ERDELYI PART

Május 28-án Kolozsvár országos alakuló ülést tartotta az Erdélyi párt. Az alakuló ülésen megjelent báró **Bánffy** Dániel földművelésügyi miniszter is.

A Himnusz elneklése után **Ember Géza**, a párt parlamenti csoportjának elnöke, megnyitó beszédeben hódolattal emlékezett meg a **Kormányzó Ur országgyűrompó munkásságáról**, majd kiegészítelt szót. **Teléké** Pál gróf és **Csokly** István haláláról. A Fiktikár számolt be ezután arról, hogy a pártnak 604 helyi szervezet van és eddig több, mint kétszázeczen jelentették be csatlakozásukat.

Be kell jelenteni a cséplőgépeket és gabonarakkákat

A gabonacséplés ellenőrzésének, valamint a gabona elhelyezésének biztosítására szükséges intézkedésekről a kormány rendeletet adott ki. A rendelet kimondja, hogy akinek birtokában gabona cséplésre alkalmas, vagy erre a célra alkalmassá tett cséplőgép van, köteles az 15 nap alatt bejelenteni, tekintet nélkül arra, hogy a cséplőgép állati vagy gépi erővel hajtott-e, továbbá, hogy a cséplőgép saját termései gabona cséplésére, vagy bérceplésére használják. A bejelentést a megfelelő bejelentőlapon a m. kir. Közélelmészeti Hivatalnál (Budapest, V., Nádor-utca 27.) kell megtenni. Ez a rendelkezés a kereskedőnél vagy a gyáraknál eladás céljára raktáron levő géprek nem vonatkozik.

A rendelet kimondja, hogy kézi-erővel vagy nyomtatással gabonát csépléni általában nem szabad. Indokolt esetben azonban ilyen cséplésre az illetékes főszolgabíró engedélyt adhat: A kévkészítés és zsupszalmának szükséges rozsolat a községi előjárás engedélyével kézi-erővel is szabad csépléni. Az, aki gépi-erővel vagy járgánnyal hajtott cséplőgéppel kíván gabonát csépléni, a cséplés megkezdése előtt legalább egy héttel köteles a közlelemzési hivatalnál bejelenteni a cséplés megkezdésének valószínű napját, továbbá azt, hogy saját gabonáját csépléni, vagy bérceplés végez. Ha a bejelentett adatokban időközben változás áll be, ezt haladéktalanul be kell jelenteni. A cséplési eredményről cséplési könyvet kell vezetni.

A rendelet értelmében azokat a gabonafajlására alkalmas raktárakat, amelyek 500 métermázasnál

A párt programjának ismertetése után a nagygyűlés egyhangúan megalakította a párt tisztikárát. Elnöké **Teléké** Béla grófot, az Erdélyi Magyar Gazdasági Egylett elnökét választotta meg.

Az elnök nagyhatalú székfoglaló beszéde után **Bánffy** Dániel báró ismertetette a jövő feladatait, hangsúlyozta, hogy

a mai nemzetközi időkben a leg-főbb feladat és hazafias kötelesség nemcsak az önfeloldozás munka és ösztörszát, hanem a türelem és a fegyelm is.

Az alakuló nagygyűlés a Szózat elneklésével ért véget.

Magyar-német megállapodás idénycikkeink értékesítésére

Az idei kivitel értéke 24 millió márka lesz

Gyümölcs- és főzélkifejlesztéseink értékesítése szempontjából nagyjelentőségű az a megállapodás, amely Magyarország és Németország között létesült. A május 21-én megkötött megállapodást német részről **Müller** dr. miniszteri tanácsos és **Recke** dr. kormányzótanácsos írták alá. A német bizottságot **Bánffy** Dániel báró földművelésügyi miniszter kihallgatásán fogadta.

A megállapodás a folyó gazdasági évről

24 millió márka keretét biztosítja a magyar kivitel számára.

Ebből az összegből friss gyümölcsre 11 millió, friss főzélre 10 millió, gyümölcsre és főzélre 9,8 millió, burgonyára pedig 0,5 millió márka jut. A mostani 24 millió márka keret lényegesen bővelet jelent a múltal szemben, amennyiben a tavalyi meg-

állapodás csak 14 millió márka összegre szakt. Nagy jelentősége van annak a vegyesbizottsági határozatnak, hogy az értékelni felmérésére javaslatot terjesztenek a magyar és a német kormány él, tekintettel a két ország közös gazdasági érdekeire.

Megállapította a bizottság, hogy a gazdasági évről eddig sokasos július 1-én való megkezdése a magyar kerti termékek exportja szempontjából nem megfelelő, ezért javasolta a gazdasági évről az említett cikkre nézve április 1-től a következő év március 31-ig történő megállapítását. Ilyen beosztás azért kívánatos, mert a kivitel megindításához szükséges devizaszükséglet így idejekorán kiadható. A megállapodás minden vonatkozásban alkalmas arra, hogy gyümölcs-és főzélkiterjesztésünk zavartalan-ságát biztosítsa.

Amerika a beavatkozás előtt ...

A nagy háború eseményei a második év 39. hetében

Az elmúlt héten a harcok ezen és a diplomáciában egyaránt nagy horderejű események játszódtak le.

A harc amelyet a Földközi-tenger keleti felén egyre nagyobb teret nyevő német haderő az olasz flotta hűtés-támogatásával indított, Kréta szigete ellen, még nem dőlt el, amikor e sorokat írjuk. De eddigi eredményben s a fejleményekben, amelyek követhetik, az egész világ fokozott érdeklődést fektetik. Anyagi máris bizonyos, hogy

a közlekeleti angol flotta nem tudta megakadályozni Kréta ostromát, sőt a szigetelőt ócsákra és keletre vissza is vonult a német légitámadások elől s az olasz hajóhadtól is érzékeny veszteségeket szenvedett.

A nagy szigetet, amely a Földközi-tenger keleti részének uralmát biztosíthatja, de veszélyeztetheti a Szuész-csatorna biztonságát is, kezdetül nem éltetjörény csapatok támadták, majd csapatszállító repülőgépek szállított egyéb fegyvereméket is. A né-

met haderő arcvonalai csakhamar kialakult és megerősödött. Előbb a sziget nyugati részét elhódította meg, majd a Szárósi is elfoglalta. Nagy erővel és sikeresen folyik Egyiptomban is a német-olasz támadás. Három hadoszlopban törték be a német páncélosok Egyiptomba. A harcok jelenleg 65 kilométer hosszú arcvonalon folyának. Egy negyedik hadoszlop lassan nyomul előre. Az angoloknak vissza kellett vonulniuk. Óriási jelentőségű az Atlanti-óceánon folyó tengeri márközés is.

A német „Bismarck” csatahajó felszélyeztette az angol hadtengerészet büszkeségét, a világ legnagyobb csatahajóját, a 42 ezer tonnás „Hood”-ot.

Soha hír az angol közvéleményre leverő hatást nem gyakorolt. Brezset a brit hadiflotta vezetősége is. A porsóbt mindénáron ki kellett köszörléni, hogy a flotta évszázados dicsőségét el ne homályosítsa. Utóbbi veték (támaspontjától) tulmászse merészkedett „Bismarck”-ot és a le-

300-1941. sz.
MEGHÍVÓ
a „Faluk” Magyar Gazda és Földművelésügyi Szakosztály 1941. évi június hó 19-án, esütőtereken délelőtt 10 órakor Budapesten, a Szózat színházban tanácskozó természetben tartandó évi rendes közgyűlésére.
TÁRGYSOROZAT:
1. Elnök megválasztása.
2. Jelentés az 1940. évi működéséről.
3. Az 1940. évi származásos beosztás és a felmérés megkezdése.
4. A folyó évi költségvetés jóváhagyása.
5. Hálósítványok.
6. Esetleges indítványok, bejelentések.
Budapest, 1941. május hó 20.
MAYER JÁNOS s. k. elnök.
Kivonat az alapszabályokból: 20. §. „A közgyűlésen a Hírnagyok körüli, a Szózat elnökének a közgyűlés megkezdése előtt legalább 8 nappal előbb írásban átadott indítványok felvétel hatáskörébe.”

Gazdasági alapon kíván szervezkedni a falu népe

A Falu-Gazdasági Bizottság elnöke tanácsos Mayer János ny. miniszter elnökletével május hó 21-én ülést tartott. Folyó ügyek és belső szervezeti kérdések letárgyalása után az elnöki tanács olyan érveléssel határozatot hozott, hogy a **nagy magyar agrárszövetkezeti központoktól** eddig is fennálló **központokat még szorosabbra fűzi.** A Szövetséghez beérkezett jelentések egyaránt egyértelműek az a megállapítás tartalmazta, hogy a falusi nép igen nagy érdeklődéssel tanúsít a gazdasági alapon történő szervezkedés iránt. Mivel pedig a Szövetség vezetőségének állásfoglalása szerint

a földművelő lakosság gazdasági erőgyarapodása csakis a szövetkezeti hálózat teljes kiépítésével oldható meg,

mulhatatlanul szükség van arra, hogy a szövetkezetek különböző ágai az ország valamennyi közegében otthonra leljenek. E nagy munka társadalmi részének elvégzését a falvakban a Szövetség vállalja magára, természetesen minden rendelkezésre álló eszközt a cél szolgálatába állítva.

Az elnöki tanács végül helyesléssel vette tudomásul, hogy a Szövetség a közeljövőben az ország északi és déli részén nagy szabású gazdaggyűléseket fog rendezni.

Bodajki határának 70%-a meszgye

A bodajki járás gazdalközsége megvitatta az időszerű gazdasági kérdéseket. — **Állásfoglalás a gazda-összejárásnak a Faluszövetség keretei közt való megvalósítása mellett.**

Népmassza-gyűlés keretében tartotta meg a bodajki Faluszövetség járási gazdasági bizottságát, amelyen megjelentek Mr. Söréd, Csákyrény, Bodajki Nagyveér, Magyararimas, Fehérváruszeg és Csókok közeg gazdasági teljes számban. A többség főnyitva közgazdászok sorában ott láttuk a vármegye kiváló alispánját, **Thaisz Andor dr.-t.** **Haffner Ferenc** gazdasági egyesületi titkár, **Ujhelyi Sándor**, a Mezőgazdák Szövetkezetének fennhívári igazgatója. De megjelent az ország kiváló agrárvevőre, **Czettler Jenő dr.** egyetemi tanár, **Csermann Antal dr.** országgyűlési képviselő, továbbá a Faluszövetség képviselőtársaságának **Szekeres László dr.** igazgatója is.

A járási gazdasági Hísegyek elnökeivel kezdődött, amelyet **Dány Antal** tanító vezetésével az emlékirat adott elő, majd **Homáth Gábor** faluszövetségi elnök üdvözlője a megjelentek és részletes beszámoló adott a faluszövetségi fiók működéséről. Előnk viták mellett tárgyalta a **szűz egysége árának felmérést.** A faluszövetség a birtoklás és a szűz egység kérdéseivel is. **Kivonat**ként megvitte a **magyarországi országos rendezés.** Elrejtött példát felhozták, hogy

Bodajki község 2000 holdjából 140 kat. hold a meszgye, ami elvész a termelés számára.

Ami elmondottakhoz **Kovács István, Csákyrény, Bagó Zoltán** fr. lelkész, **Németh István** rk. plébános, **Kiss József** mór községi bíró, **Weninger Imre** sörédi lakos és **Dobos Lajos** kerületi felügyelő és **Haffner Ferenc** szőlőművelő hozza, majd **Czettler Jenő** vártotta meg nagygyűlésen előadást amelyben a **gazdaösszejárás** kiépítését és a **teljes gazdalközséget** sürgette.

— Meg kell előzni a katasztrófák bekövetkezését — mondtotta — nehogy azok elkerüljenek a mai rettenetes világégésben. Minden talpalatnyi földet a nemzetgazdaság szolgálatába kell állítani és oda kell törekedni, hogy a falu népe megtalálja a maga számítását.

Majd foglalkozott a **szűz egység** kérdésével is, amely a Bodajki és

környéki községeknek legelőtöltő kérdése.

Czettler Jenő dr. ragyogó beszéde elénk elismerést és nagy lelkesedést váltott ki az összegyűlt gazdákól. Majd **Csermann Antal dr.** a kerület kiváló képviselője, összehívta a járási gazdasági eredményeit és határozatilag kimondotta, hogy

minden esztendőben a járás más községében rendezik meg a Faluszövetség vezetése és irányítása mellett.

A kiütnöen sikerült gazdaggyűlés a **Himnusz** éneklésével ért véget. A rendezés nagyserény munkáját **vitéz Vukits Pál** községi fotográfus és **vitéz Homoródi Tibor** gazdalközdő vezették.

AFRIKA HÖSE AZ AOSTAI HERCEG

Abyssinia hősie ellentállása végetért, Kelet-Afrikában azonban tovább tart az oszlok küzdelem. Amba-Adalszi körül letették a fegyvert, mert elfogyott az utolsó töltny, a víz és élelmiszer. Gyógyszer hiányában pedig a sebesültek mind elpusztultak.

Az oszlok hónapokon át verekedtek magukra hagyva, feloldozva életüket a haza oltárán. Ötvenezer oszlok, félmillió angolgal szemben. Minden ezer angol lövére később már csak egy eszt. Az egyenlőtlen harcot sokáig bírni nem lehetett.

A Zrinyi Miklósk, Szondyak és Dobó Istvánok jutnak eszükbe, akik a sokerevényi törökök szemben, maroknyi csapataik élén, éppúgy állták a sarat, mint az aostai herceg hadsereg.

Végre is győzött a túlerő, de az oszlok zászló nem hanyatlott le a porba. Ugy jár, mint a mi 45-ös szabadságharcunk sok zászlója, hogy újra visszaterjjen oda, ahol eddig lobogott.

A háború áldozataival jár. Nem lehet mindig győzni. És az aostai hercegek ez jutott osztályrészül. O mint nagyserény katoná pontosan teljesítette feladatát. Ez nem volt más, mint a félmillió angol hadsereget lekötni, hogy elvonják őket az egyptomi, a balkáni és a görög harcterekről. Az aostai herceg seregének oroszlanréze van abban, hogy a balkáni és görögországi háború oly gyorsan és fényesen sikerült.

Amilyen szomorúsággal tölti el minden magyart az oszlok herceg és seregének fogsága esése, épp oly büszkék is vagyunk, mert maga az ellenség is elismerte az ott küzdő oszlok bátorságát. Tisztelete jelül meghagyták az oszlok tiszteket és legényes fegyverzetét és az angol hadsereg fegyveres tiszteletadásá közben vonultak el.

Az oszlok király és császár arany vitézségi éremmel tüntette ki az aostai herceget, a Duce pedig azt üzenté: „Az Ön katonái hősként harcoltak és az emberi lehetőség határán túl is ellentállást tanusítottak”.

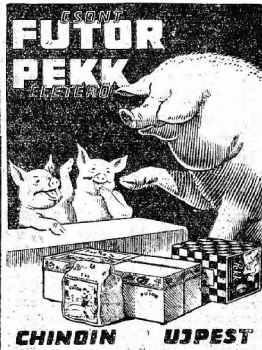
Nemcsak az oszlok, de a magyar földművesmilliók is csodálják Afrika hőseit, vitézeit és osztoznak velük együtt a jövő biztos győzelmében, amely épp úgy elkövetkezik, mint éjjel utána a nappal. —

SZEKERES LÁSZLO

A szalastakarmányok, a bab, borsó és lencse szabad forgalmának helyreállítása

A kormány 3530—1941. M. E. sz. rendeletével felfüggesztette a szalastakarmányok, valamint a bab, borsó és lencse zár alá helyezésére vonatkozó rendelkezéseit. A rendelet folytán ezen cikkek forgalma további intézkedésig fel van szabályozva.

A zár alá helyezés előtti történet feloldás nem érinti azonban ezen termékek hasonlóképpen rendeltetési szabályozott bejelentési kötelezettségét.

Adóelengedés és mérséklés az árvízkarosult gazdáknak

Az árvizek és belvizek igen nagy károkat okoztak ebben az évben is a mezőgazdaságnak. A társadalom és a kormány azonban egyaránt a károsultak segítségére sietett. A pénzügyminiszter a napokban kiadott 110.326—1941. IX. az. számú rendelete újabb segítséget nyújt, mert az eddigi rendelkezések túlmenőleg teszi lehetővé a károsult gazdák földadójának elengedését. Ez a gazdák számára igen nagy jelentőségű rendelet háromféle vízkárt szenvedett földterületre különböztet meg:

1. Az 1941. évi árvizek és belvizek nagyobb részben olyan területeket érintettek el, amelyek már 1940-ben is víz alatt voltak. Ezeket a területeket két éven keresztül nem lehetett megművelni. Az ilyen földeket a rendelet szerint az 1941. évi ben gazdaságilag használhatatlan földadót alá nem eső területeknek kell tekinteni, az 1941. évre előírt

földadót és járulékait tehát teljes egészében törölni kell.

2. Egyes földterületek azért kerültek víz alá, mert a hatóság rendelkezés alapján zsilipeket bezártak és védőtöltéseket átváltak, hogy nagyobb fontosságu más területeket az árvízről mentesítsenek. Ezeknek a földterületeknek 1941. évi földadóját és járulékait teljes egészében törölni kell abban az esetben, ha az elzártított területeket ebben a gazdasági évben: mezőgazdasági termelésre nem lehet használni. Ha ellenben ezek a földterületek még ebben a gazdasági évben hasznosítottak, az általános szabályok szerinti adómerséklésnek van helye.

3. Az olyan földterületek, amelyek 1940-ben nem szenvedtek árvízjárárt, 1941-ben azonban víz alá kerültek, kivételesen 50 százalékos földadó és járulékaiknak egészében részesezhetnek, ha ebben a gazdasági évben ezeket a földeket már nem lehet hasznosítani. Adóelengedésnek helye van még abban az esetben is, ha a vízkárokat már a minőségű osztályok megállapításánál figyelembe vették, vagyis az adóelengedés rendszeresen vizjárta területekre is engedélyezhető.

A vízkárt szenvedett területeket be kell jelenteni.

A bejelentési határidő június 15-ike.

A bejelentést a községi előjáróságnál, illetve a városi adóhivatalnál kell megtenni. A pénzügyi hatóságok a bejelentés alapján helyszíni vizsgálatot tartanak és a vizsgálat eredményéhez képest rendelik el az adótörést.

POLITIKA

ÚJ FELSŐHÁZI TAGOK

A kormányzó a miniszterelnöknek a minisztérium nevében tett előterjesztésére dukai és szentgyörgyvölgyi **Szall József** titkos tanácsos, nyugalmazott belügyminiszter és vitéz **Szomogyi Béla** dr. budapesti kir. joggyász az országgyűlés felsőházának élethossziglani tagjává kinevezte.

Budapest, VIII., Rákóczi ut 7. szám.

A NEMETORSZÁGBAN DOLGOZÓ

MAGYAR MUNKÁSOKHOZ!

„Csak most érezzük és tudjuk igazán, hogy milyen a szerető édesanyjai szív”... Székely mezőgazdasági munkástelevérek levele a „Vasárnaphoz”

Annakidegen ismételen beszámoltunk arról a kitörő lelkesedőről és boldog örömről, amelyet „Székelyország” Erdély egy részének visszatartása minden magyar szívében keltozott: ezeket az érzéseket csak felkeltotta, a hazatérés jelentőségét napról-napra jobban növelte az, hogy a „hazatérők” immár összezsugorítottá tehetnek korábbi, huszonegkét éves és jelenlegi sorsuk között. Tudvalevő ugyanis, hogy a kormány hozzájárult ahhoz, hogy az idén bizonyos számú székely munkás is részvevően a németországi mezőgazdasági munkában; ezek a derék testvéreink pedig most különösen tapasztalhatják azt, hogy a magyar királyi kormány milyen körültekintően gondoskodik idegenben dolgozó alattvalóiról.

A székelyek hazaszeretét, állás örömet nagyon szépen fejezi ki a *györgyfalvi Pál Imre, Pál Lajos és Simon Márton* levele, akik mindhárom feleségükkel együtt a *Wieringiai Grussenben* dolgoznak. A leveleink, amelynek jellegzetesen székely kifejezést betűszertint közöljük, legszembetűnőbb a következők:

„Midőn megkaptuk az első VASÁRNAP-ot, oly nagy örömmel töltte el a mi szívünköt, hogy azt boldogan és örömmelnyes szemmel olvastuk. Mi, székelyek, akik huszonegkét éves keserves megrábotlással át, ilyenben nem részesedünk. Most, midőn visszakérültünk a mi drága magyar hazánkhoz, csak most érezzük és tudjuk igazán, hogy milyen a szerető édesanyjai szív, mért a messi idegenben is úgy ölbe keblere, mint édesanyja az ő szeretett kis fiát... Midezért hazafias kötelességgel és imával tartozunk a mi magyar hazánkban és Öfómúltóság Kormányhoz. Azt len segítse a bölcs kormányzásban, hogy a tőlünk elszakadt testvéreinket is minél hamarabb kimentesse a rablincsekéből. Eljén és virágzóskodj Nagymagyarország, a mi Kormányhoz Urunk és éljen a magyar sajtó!”

„Mi hála Istennek, jól vagyunk; igazi testvérek között éltünk, úgy érezzük: a német népnek párja a nagyvilágon nincs!”
Maradunk igazi székely magyarok a messi nagy német birodalomban.

Jelentkeznek a délvidékiek, akiknek szülőföldje hazakerült

Ennek a nagyon szép levélnek méltó párja és kiegészítője az, amelyet 42 társa nevében Friedersdorf, Post Seelow-Marxból írta *Varga György*. Társai közt vannak: *Csernák Ferenc, Jákopolc Mihály, Dominik János, Czernemjén Mihály, Hruscavics József, Zvonar Mihály, Karlovc György, Baranasic Rafael, Megymócs Mihály, Ruzemán Aleksza, Szinkovics Péter, Kuzmics György, D. Salomon György, Norangya János*, valamint 27 asszony és leány. Val-

mennyen a zalamegyei Alsó-Domboruba és Kotorba valók, amely csak néhány héttel ezelőtt került vissza Magyarországhoz. Ezek a munkástelevérek még a szerb uralom idején mentek ki Németországba és most tapasztalják, hogy mennyire különbözik gondoskodást a magyar királyi kormány idegenben dolgozó alattvalóiról, mint például a jüzsöfalvi kormány. A levélből a következő mondatokat idézzük:

Bocsánatot kérek, amiért szerény soraimmal odafordultuk a szerkesztőséghez azoknál a nevében, akik még nem felejtették el a magyar irni, olvasni és beszélni. Magyarhoz való visszacsatlalásunk itt ért bennünket Németországban, ahová még Jüzsöfalviából utazunk el át-százon, transzport-vonattal, mezőgazdasági munkára. Kérjük a felülcímzett szerkesztőségét, szíveskedjék az 42 munkás részére, akik egy nagyobb birtokon dolgoznak, legalább egy újságot küldeni és értesíteni bennünket, hogy megspórolj pénzünket hogyan küldhetnénk és mennyit családaink eltartására, mert különben nélkülözésnek vannak kitéve. A VASÁRNAP-ot a közelben dolgozó magyar munkástelevéreinknél ismertük meg és abból látjuk, hogy a magyar királyi kormány milyen messzeemenően gondoskodik fiairól a messi idegenben. Reméljük, hogy reánk, hazatérő fiaira is kiterjeszti ezt a szeretetteljes gondoskodását.

Nagy örömmel és meglepetéssel olvastuk Magyarországra újabb megmagyobodásának híreit a VASÁRNAP-ból. Sok-sok üdvözlötlet küldve az országgyarapítókhoz és visszaszerzőknek, velük együtt „hiszünk egy letében, hiszünk egy hazában, hiszünk Magyarországra feltámadásában...”

Mink is nagyon örülünk, hogy *Varga György* és idegenbanszülői nevét viselő társai 22 asszandé slakt nemcsak irni, olvasni és beszélni nem

felejtették el, de érezni is tudnak meg Magyarul... Kérjük még *Varga György*ket, hogy ha ismerik Németországban dolgozó, most visszacsatlott, 22 énen át jüzsöfalvi urmalokat volt magyar testvéreinknél országosi címek, közlések velük, hogy forduljanak a „Vasárnaphoz, adatalait is megírva.

„TEXAS” gyorsdaráló

a legjobb és legolcsóbb daráló. Kukurica kiváló meg főszórt, áprát, zabot is lehet vele darálni. Kapcsoló a 100 és 150 centiméteres KIRÁLYI SÁNK. DÖR cégnél, Budapest, VI. Felsőerdőker 6. Árjegyzék ingyen.

A most visszacsatlott Délvidékről még jüzsöfalvi uralom alatt Németországba kiment mezőgazdasági munkások ügyeiben, most folytak a tanácskozások az illetékes magyar és

német hatóságok között. A német munkaiügyi hatóságok természetesen készséggel helyezték kiltatásba, hogy ezekről a munkásokról részletes jegyzéket fognak átadni, amelyen szerepelni fog a munkások nevén és itthoni címén kívül a németországi munkaadó címe is, valamint az is, hogy az illető munkás kinek a címe-re akarja pénzt hazaküldeni. Ennek a jegyzéknek alapján aztán majd mindenki megkapja a pénz hazaküldéséhez szükséges utalványt. Addig is azonban, amíg ezek a névjegyzékek elkészülnek, legyenek az érdekeltek türelmessel és gyűjtésbe a pénzüket, amelyet azután majd egy összegben küldhetnek haza.

ÜZENETEINK:

Almási Mihály és neje csokolja szüleit és kisleányát, Zsuzsikát; hozzátartozóit üdvözlő Békésben. Kellemes ünnepeket kíván mindannyiuknak. Címük: *Buckow über Calau Brandenburg, Deutschland*. — H. Varga Sándor és 9 bharkerezes testvére, Neu-Schulzenndorf, bei über Arnswalde, kéri Antal Albertet és Boszoki Lajost, írjanak nekí fenti címre és közöljék németországi címüket. — Cella Ferenc, Bauchwitz über Schwiebus; Teológus István urhoz címzett levélre válaszul a közöljük, hogy igazgatónk néhány héttel ezelőtt elment a magyarországi horvát határ megállapításra rövidesen megtörténik; több, mint valószínű, hogy az ön szülőfaluja, Felsőszinda, ismét Magyarországhoz kerül vissza. — Balogh Ferenc, Henriethenof: Nagy meglepetéssel olvastuk leveleinket az a megállapítást, hogy önök közül „egy párnak nem jut újság”. Munkahelyükre, ahol hat pár, tízenlét, magyar ember dolgozik, a földművelésügyi minisztérium gondoskodásából öt példányt küldünk. A lapokat nem egyedsenek, nem is egyes pároknak, hanem valamennyi magyar munkásnak küldjük. Nagyon csunya és magyar emberekhez nem méltó eljárás lenne, ha az ösztudósok, egyeseket, szeptember és február hónapokra sem önkök, egyesek, vagy párok maguknak tartanák vissza és attól bákít is el-ütinék. Vannak munkahelyek, ahol csak minden 4-5 emberre jut egy újság, mégsem veszeszenek. Reméljük, hogy azok, akiknek a hibájából addig „egy párnak nem jutott újság”, eresteltek magukat és jövőben efféle hányza sem önkök, sem másnak nem lesz oka. — Sipóki János Raffenhagen: A Délvidék hazatérte feletti lelkesedését kifejező sorait örömmel olvastuk. A verset azonban a rendelkezésünkre álló levelek helyen nem közölhetjük. Üdvözlét mindannyiuknak. — Gaal Ferenc, Buda-Passov, Post Lútha, Kreis Parchim: Örömmel olvastuk mélyrésztől sorait. Elképzeljük, hogy milyen boldogság lesz annyi év után igazán hazajoini... Üdvözlét. Előfizetési díjat Németországból ön nem küldhet; legfeljebb megkérheti itthoni hozzátartozóit, hogy felváltva előfizetési díj címén küldjön be hozzánk 4 pengőt. — Legáth Józsefné és Gergely Istvánné, Scharsteucke, über Genthin: Csodálkozunk azon, hogy tavaly megfelelő kértököröl. A Vasárnappal minden szemben megírjuk, hogy mindenképp hárni kell önkök. Magukra vessenek ha most chétséggekkel kell megküzdniük. Szalonját az idén nem lehet beszerezni; a pénzhozaküldés ügyében forduljanak az Arbetsamt-hoz. A Vasárnapot is csak azoknak küldhetjük, akik szabályszerűen utaztak Németországba. Ha a lapot küldeni akarják, írjanak itthoni hozzátartozóiknak, hogy felváltva előfizetési díj fejében 4 pengőt küldjenek be hozzánk. — Erdélyi Sándor, Hof Glas-hagen: Nagyon helves, hogy nyil-

vántartási számát közölte, mert így megtudtuk állapotait, hogy címe megváltozott. A lapot a földművelésügyi minisztérium gondoskodásából küldjük. Üdvözlét. — Erdélyi Sándor, Hof Glas-hagen: Post-Jordan-ost, Kreis Malchin: Örömmel olvastuk levelet, amelyben beszámolt róla, hogy az 19 mezőkövesdi magyarból álló csoport milyen lelkesedéssel értesült a Vasárnappól az ország megnagyobodásáról. Szeretettel köszöntjük mindannyiukat és egyben készségesen közöljük, hogy kéri a *vasmegyei Rackner Ferenc*ék, aki 1939-ben tolmácsuk volt, írjon önkök. — Öxy, András Jánosné és gyergyószáthgyi Anbrus Eszkaie csoportvezető, Ohrslieben, Post Eilshleben, Land Magdeburg: Nagyon szép, hogy Önök tizen minden nap elimádkozzák a Magyar Híszekrö egyet. Az az aggasszon senkit, hogy a rendkívüli viszonyok miatt kénsák a hazai levelek. Sok szeretettel köszöntjük a csoport minden tagját.

Azok a munkások, munkáscsoportok, akiket eredeti munkahelyükről áthelyeztek, saját érdekeikben, azonnal jelentésk be a címváltozást szerkesztőségünknek, hogy a lapot az új címre küldhesük.

A leveleiben jelentésk be a régi és az új címet; közöljék azt is, hogy hányan vannak és végül írják meg nyilvántartási számaikat.

Ködmön Bertalan, Wiesen bei Penzlin, über Bützow, (Mecklenburg) Nyilvántartási száma alapján megállapítottuk, hogy a rendelkezésünkre becsótott cím hiányos volt és ezért a csoportjuknak szánt lapok visszajöttek. A mai napról rendszeresen kapják majd az újságot. Miért nem írtak korábban? Üdvözlét. — Szabó Ágnes, Spicken-dorf, über Halle (Saale): Kereza Sándor címe a következő: *GutsMuths-wilhelms Lagerdorf, Pomozis, Ort Lasowitz, Kreis Meseritz, Land Brandenburg*. — Biri Józsefné, Orbán Julianna, Benndorf, Kreis Merseburg, kéri a Németországban dolgozó Kazai Irént és Piroskát, hogy közöljék vele címüket és írják meg nekik, kapta-e már hazuról levelet. — Éár, hogy nem közölte nyilvántartási számát és így nem állapítottunk meg itthoni címet. Valószínű, hogy az itthoniak levelet azért nem kapta meg meg, mert nem címeztek helyesen a levelet.

Ha valaki bármilyen ügyben az Országos Gazdasági Munkaközvetítő Irodához (Budapest, V. Kossuth Lajos-tér 11.), vagy lapunk szerkesztőségéhez fordul, okvetlenül írja meg leveleiben nyilvántartási számát is. Azok, akik címváltozást jelentésk be, ugyancsak közöljék előző munkahelyük címével és létszámukkal együtt nyilvántartási számukat is.

Nagyarányú akciók a népies szarvasmarhaterenyészet fejlesztésére. *Bényffy* Dániel báró földművelésügyi miniszter nagyarányú akciókat támogat a kisgazdák szarvasmarha-tenyésztésének fejlesztésére. Közvetnyészet céljára, az idén már eddig is közel negyven darab kiváló minőségű tenyészbikát osztottak fel jelentős állami kedvezményekkel. Értékes támogatást jelent az akció is, amelynek során 1000 darab válogatott jóminőségű tenenet és veszesz ütnek kapnak a tiszadázék 30 százalékos árkedvezményével.

